

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Matthaei Tympii Aureum Specvlvm Principvm,
Consiliariorvm Iudicvm, Consvlvm, Senatorvm, Et Aliorvm
Magistratvum Cvm Ecclesiasticorum tum Politicorum
omnium**

Tympe, Matthäus

Coloniae Agrippinae, 1617

13 Artium bonarum Professoribus stipendia curare.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52641)

giltratu amouit, ac dignitate priuauit. *Cyffim. V.* tinam in omni Rep. Magistratus, qui rebus vendendis & emendis, tum ad cultum tum ad vitia necessarijs præfunt, ne quid ad sufficientiam vitæ deesset, ex fide & officio prouiderent, & magistri fori, seu rerum venalium curatores, curarent, vt omnia sine fraude venalia exponerentur & iusto pretio emerentur.

Theophrastus in libris de leg. ostendit Agoranomis apud Athenienses duo præcipuè curandos fuisse, vt omnia in foro compostè citraq; tumtum agerentur, deinde vt abstinerent à mendacijs non vendentes modò, sed etiam ementes.

SIGNVM XIII.

*Artium
professores
honorare.*

ARTIVM, BONARVM PROFES-
*foribus honores & stipendia pronun-
tiare & curare.*

1. **M.** *Aurelius Antoninus imp.* cognomen Philosophi gloriosus, Philosophos magno in pretio habuit, in urbe Atheniensi Doctores omnis doctrinæ annua mercede conductos constituit, ad omnium gentium vtilitatem. *D. & Xiphil.*

2. *M. Antoninus Pius Imp.* antecessor prædicti Philosophi Rhetoribus & Philosophis non solum annua salaria, sed & honores per omnes Prouincias decreuit. Quos autem otio abuti conuebat, eis salaria à publico præberi vetuit, nihil iniquius esse dicens, quam in eos Remp. esse beneficam, qui nihil ipsi in Remp. conferrent.

boris & beneficij. *Pontā. c. 11. & 42. de liber. Alex. lib. 2. c. 25. Vide Baron. Anno Christi 162. & locum de Doctorum premijs & honore.*

3. *Alexius Comnenus Imp. Constantinop. Musæum exstruxit, in quo publicè docerentur pauperum liberi, Magistris & Poedagogis constitutis, victuque tam docentibus quam discipulis ordinato. Zonar. Tom. 3. Annal.*

4. *Iulius Caesar valde commendatur, quòd Professores Medicinæ & artium liberalium, quolibet & ipsi Urbem incoherent, & cæteri eam appetent, ciuitate donauit. Suet. Sciebat enim Platonem verè dixisse, (5. de Rep. & epist. 7.) beatas illas esse Resp. vbi studiosi sapientiæ regunt, vel earum Rectores sapientium consilio parent. & Seneca: Saculum est aureum, quando Sapientes regnant.*

5. *Gothorum Reges imperabant Professoribus salarij tardius persoluti etiam vsuras deberi.*

6. *Vespasianus Græcis Latinisque Rhetoribus annua centena constituit, seu è Fisco dedit: (Suet.) ea reddūt bis mille & quingentos Philippæos, seu ducatonas.*

7. *Vicentini Sabellicum Rhetorem obscuri adhuc nominis peregrè transeuntem, dicendi facultatem in eo admirati, argentea patera magni ponderis, & quod plus fuit, ciuitate donarunt. Sabellic. lib. 7. cap. 5.*

8. *Ioanne Campegio Bononiensi publico decreto in Patavinum Gymnasium accersito, postquam eius accessus appropinquare dictus est, ob excellentem eruditionem à Magistratibus vrbs (quod non nisi Regibus aut summis Principibus dari consueuerat) à Gymnasiarchis, & omnifariam*

F

riam

riam Professoribus, ingentiq̄ue officiorum frequentia itum est obuiam, vt nulla hominum memoria, Professore honorificentius acceptum viderit Patavina ciuitas. *Ibid.*

9. Zonaras in Annal. refert, Iustinianum antiquitus constitutas in quoque oppido annas, Professoribus bonarum artium dandas, consilio Præfecti sui sustulisse, & ideo rusticitatem & barbariem occupasse inhabitantes. Constantinus autem Imp. mercedes Professoribus salaria reddi iussit. *L. Medicos, §. fin. C. de Præf. & Med. lib. 10.*

10. Athalaricus Rex Senatui Romano de stipendijs Professoribus soluendis hoc modo refert: Cùm manifestum sit, præmium artes nutriti nefas iudicauimus doctoribus adolescentiæ quid subtrahi, qui sunt potius ad gloriosa studia per commodorum augmenta prouocadi. *Cassiod. lib. 9. var. epist. 21.*

11. Alexander Mammææ Rhetoribus, Grammaticis, Medicis, &c. salaria instituit, auditoria creuit, pauperum filios publicè aluit. *Cuspin.*

12. Leo Macelles Imp. cùm aliquando Eulogio Philosopho stipendium dari iussisset, quodam ex eunuchis dicente: pecuniam illam militibus esse impendendam, dixit: *Vtinam mea a te fiat, ut stipendia militum in Philosophos conferantur.* *Suidas.*

13. Ferdinandus Neap. Rex grandè pecuniæ summa quotannis ex arario pendendam statuit Rhetoribus, Philosophis, Theologis, qui publicè Napoli docerent: (*Pontan. de liber. c. 29.*) Egregie certè factum & perpetua commédatione dignum eos alere, quorū utilitas non ad parètes solum sanguine conuictos, verum etiam ad totà patriam

& vniuersum terrarū Orbem redundare potest.

14. *Franciscus I. Gallia Rex*, verus Musarum Meecenas & Mineræ filius, Parisijs in omni litterarū genere Professores annuo stipendio, CD. librarum, in singulos constituit, quos Regios vocant, qui absque stipe docerent publicè. Hacque ratione factum est, vt rudis illa & bellicosa Gallia litteris quoque & pacis studijs ornaretur.

15. *Lycurgus* obijcientibus, quòd Rhetoribus daret mercedem: *Si quis*, inquit, *profiteatur se filios meos mihi redditurum meliores, non mille drachmas, sed omnium facultatum dimidium effunderem.*

16. Potentiss. sapientiss. & religiosiss. *Rex Poloniae Stephanus* tanti fecit *M. Antonij Mureti* diuinam eloquentiam, vt annuo stipendio mille quingentorum aureorum nummorum eum in *Cracouiensem* Academiam inuitandum censuerit, promisso amplissimo viatico, & insuper honestissimi sacerdotij certissima spe proposita, vt videre est in ipsius Mureti epistola 66. Cum autem *Gregorius XIII. Pont. Max.* hanc Stephani Regis sollicitationem cognouisset, quem Romæ habebat Muretum, nullo pacto dimittendum decreuit, sed aucto liberaliter stipendio, honorificentissimè detinuit. Cuius ille Pontificis auctoritati tantum tribuit, vt etiam minore stipendio, quàm Rex proposuerat, illic vsque ad extremum vitæ diem haud illibenter permaneret.